

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XXIII. Quatenus sit licitus ad alteram Religionem transitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

gantes, eidem cum divite illo, quem Lucas commemorat, epulone damnationi se immergunt. Sed Equitibus Regularibus sic viventibus fortior etiam instat cruciatio ex superaddito votorum solennium arctiori nexu.

IX. Gravis quaestio est, utrum census vitalitius in favorem Religiosi constitutus, sit licitus, necne? Respondeo cum Lessio lib. 2. de just. cap. 4. dub. 5. num. 31. & Azorio tom. 1. lib. 12. cap. 9. q. 2. licitum esse, modò concurrant simul quatuor conditiones. 1. Ut census assignetur propter alimenta ususque necessarios, & nullatenus superfluos ipsius Religiosi. 2. Ut administratio pecuniae censualis non committatur ipsi Religioso, sed aliis, puta Officialibus, per quos in usum talis Religiosi pecuniae expendantur, juxta Decretum Trid. sess. 25. de Regular. cap. 2. 3. Ut Religiosus cujus gratia constitutus fuit census, nihil sibi juris in eum vendicare possit. 4. Ut Praelato Regulari liberum sit illum etiam censum in alios usus destinare, dummodò aliunde talis Religiosi necessitatibus certò & securè provideat.

X. Quaeritur praeterea, utrum Religiosus qui suam proposuit indigentiam circa necessitates suas proprio Superiori, & hic ei injustè denegar, v. g. necessarium morbo medicamen, cibos, vestes, stragula, unde grave patitur, aut proximè imminet incommodum, possit occultè de Monasterio subripere sibi necessaria? Possè affirmat Bonacina tract. de restitut. disp. 2. quaest. 10. punct. 3. post Navarram, Azorium, aliosque, quos ibi citat. Tunc enim Superior iste irrationabiliter invitus, & subditus illi Religiosus habet ab ipsa naturæ lege jus suis necessitatibus succurrendi. Verumtamen Religiosus usurpans sibi necessaria absque Superioris licentia, eoque inconsulto, peccat mortaliter ac dupliciter, tum ratione furti, tum ratione sacrilegii, contra paupertatis votum usurpando sibi proprietatem & dominium. Itaque non potest Regularis quidquam pro suis necessitatibus subripere, nisi priùs urgentem, quam patitur, necessitatem Superiori expoluerit, illeque providere neglexerit.

CAPUT XXIII.

Quatenus sit licitus ad alteram Religionem transitus.

I. **D**UABUS primariis regulis tota ista quaestio expeditur. Primum esse illicitum transitum à strictiore ad laxiorem Religionem. Secundò neque licitum esse digressum ab Ordine Mendicantium ad alium Ordinem non mendicantem, excepto Cartusienfium Ordine, sub poena excommunicationis Papæ reservatæ, ipso facto incurrendæ tam à transeuntibus quàm à recipientibus Religiosis, juxta Extravag. communem 1. de Regularibus.

II. Constat ex cap. *Sane de Canonico*, de Regular. Religiosum professum posse

posse ad strictiorem Religionem transire, dummodò à suo Superiore licentiam petierit, quanvis eam ab eo non obtinuerit, nihil obstante suæ Religionis privilegio de non transeundo in alium Ordinem. Docent verò Navarra consil. 43. & Sà in exemplaribus emendatis, verbo *Religio*, n. 38. de quolibet Ordine posse quemlibet Regularem ad Cartusiensem Ordinem se transferre, citra ullam Papæ dispensationem: quandoquidem hoc à Jure communi conceditur, d. Extrav. 1. quæ est Martini V. Idemque Navarra de Regularib. comment. 4. n. 3. asserit, si sit probabile dubium, quamnam post Cartusienfes sit Religio strictior, debere Religiosum qui transire in alium Ordinem prætendit, stare judicio proprii Superioris.

III. Et si verò perfectio unius Religionis præ alia ex fine judicanda sit, & ex meliis per quæ tendit ad finem, qui est amor Dei & proximi, præsertim circa procurandam animarum salutem, ut docet S. Thomas; attamen in foro Ecclesiastico ubi agitur de transitu in alteram Religionem, attenditur potius major vitæ asperitas seu austeritas, præsertim circa silentium & solitudinem. Layman lib. 4. tract. 4. cap. 6. num. 10. addens majorem austeritatem non esse pensandam dumtaxat ex primitivo Religiosi Ordinis Instituto, sed secundum præsentem observantiam: atque adeò Religiosum, qui strictiorem Regulam professus sit, si jam illa Regula non servatur in Ordine, posse ad laxioris Instituti Religionem transire, in qua primitiva Regula servatur & viget. Layman, loco cit. post Panormitanum ad cap. *Licet*, notabili 9. de Regular. qui etiam id probat ex verbis ipsis d. c. *Licet*, & cap. *Sanè*, de Regular. Sylvestrum verb. *Religio* 4. n. 2. & 6. Prosper etiam Fagnanus id confirmat ad cap. *Non est vobis*, n. 25. eod. tit. Quin etiam ante hos omnes S. Thomas 2. 2. q. 189. art. 8. in corp. qui hanc doctrinam confirmat exemplo Sancti Joannis Abbatis apud Cassianum collat. 19. cap. 2. 5. & 6.

IV. Nemo Regularis absque Summi Pontificis dispensatione transire potest ad laxiorem Ordinem. Concilium Trident. sess. 25. c. 19. de Regular. etiam si (ait Navarra de Regularibus comment. 4. num. 3.) ex infirmitate ac debilitate corporis Regulam suam servare non possit.

V. Disputat prolixè Carolus Fevretus lib. 2. de Abusu, cap. 3. de translatione Monachi ad diversum Monasterium alterius Ordinis; asseritque hanc esse praxim Gallicanam, ut illa nullatenus valeat, nisi ex peculiari Papæ dispensatione. Utrumque res ea sit, ipse viderit: non tamen rectè hoc probat adducens Senatusconsultum Parisiense, quo Abbas Sancti Petri Vivi, eo quòd habitum Benedictinum indulgisset quibusdam Regularibus Franciscanis, compulsus sit eisdem cum Franciscano Habitu repetenti Franciscano Prælato restituere. Id verò Senatusconsultum nihil decernit, nisi communi Juri Canonum conforme, quod in universa viget Ecclesia, juxta Martini Papæ extravag. 1. de Regularibus, quæ sic incipit, *Viam ambrosiæ*, qua prohibetur Mendicantium Ordinum Regularibus ad alium quemcunque Ordinem transitus, excepto Cartusiano, citra licentiam supremæ Sedis. Ea verò constitutio non revocat licentiam generalem Canone indultam.

dultam pro transitu ad austerioris observationis Ordinem, iis qui in Ordine Mendicantium professionem emisierint. Sic non raro evenit, ut nonnulli præcipitato iudicio ad jus Galliae speciale trahant Curiarum placita prorsus Juri communi consentanea. Cum igitur Fevretus nullâ aliâ probatione nitatur, ejus testimonium, si aliud argumentum solidius non occurrat, nihil in hac re convincit de Galliae consuetudine peculiari.

VI. Eidem tamen Fevreto in eodem capitulo lubens assentio, quaestionem moventi de Abbatis Commendatarii potestate circa subditorum Monachorum translationem in diversa à se dependentia Monasteria; est enim rationi congrua illius distinctio ista: vel Monachum transfert per dependentis à se monastici Beneficii collationem, & sic legitima est illa translatio; quandoquidem Commendatariis Abbatibus competit libera Beneficiorum collatio, ex qua sequitur in proviso jus & obligatio residendi: vel Commendatarius aliâ, quam collationis viâ illam transferendi potestatem sibi vindicare intendit, verumtamen jus illud non aliter habet, nisi Cardinalis dignitate præfulgeat. Enimverò jus istud soli competit Commendatario Cardinali; necnon Priori Claustrali, qui solus professiones solennes admittere potest, cui spondetur obedientia regularis, inhæret, utpote ad quem spectat interius ac regulare Monasterii regimen. Ibidemque ita iudicatum refert à Senatu Divionensi adversus quemdam Commendatarium, additâ etiam pecuniariâ multâ, Febr. 17. an. 1617.

VII. Commendatarius perpetuus, quanquam à solo Papa provifus hac lege, ut cessum aut decessum provifi desinat Commenda, tituloque redintegret potest nihilominus Commendæ suæ renunciare in favorem apud Papam, vel absolute ac simpliciter in manus Ordinarii, qui non poterit eandem alteri conferre Commendam, sed solum in titulum, nisi sit Consistoriale Beneficium, de quo solus Papa disponendi potestatem habet. Etiam si verò post Commendam Papæ finitam dicant Ultramontani Doctores, non posse ab Ordinario provideri in titulum, eo quòd Beneficium per eam, quæ præcessit, Commendam sit jam Summo Pontifici affectatum: in Regno tamen Franciæ contrarium jus usu indubitato viget, ut possit Ordinarius postquam Commenda Papæ desit, de titulo providere ad libitum, ut scribunt unanimes Gallicani Jurisconsulti, Rebuffus tract. de pacific. possess. num. 46. & seqq. Guido Papæ quaest. 152. Ruzeus tract. de Commendis, quaest. 6. Fevretus lib. 2. cap. 6. n. 24. Qui iidem docent præterea Gallicanam istam praxim fundari in Concordato Bononiensi, quo reservationes sublatae sunt in Gallia, tit. de reservationibus. Iidem quoque tradunt, in eodem Regno Commendas perpetuas solere permutari cum Beneficiis in titulum collatis, hisque suffragatur Imola in cap. sin. de rerum permut. & Federicus tract. de Beneficiorum permut. quaest. 15. Afferitque Rebuffus in praxi, tit. de Commenda, num. 53. sæpius se vidisse Beneficium commendatum permutari cum alio in titulum, etiam coram Ordinario, tametsi oppositum jus in Ultramontanis partibus vigeat.

VIII. Cum

VIII. Cùm verò jus & ratio suadeant, solutâ per obitum Commendâ ad vitam concessâ, debere Beneficium in pristinum statum ac titulum resurgere: similiter si Clericus, sive sit Secularis, sive Regularis, à Summo Pontifice perpetuam habens indultam sibi Commendam, resignet dum adhuc in vivis est, hoc ipso illa, utpote dispensatoriè concessa, desinet in titulum, quo potietur is, in quem sive Papa, sive Ordinarius providerit, ut idem tradit Fevretus num.25.

IX. Quilibet Religiosus de licentia sui Abbatis potest mutari & transferri ad aliud monasterium, quod sub eodem Abbate regitur, eandemque profiteretur Religionem. Cùm verò Summo subiciantur Pontifici Monachi omnes, atque Monasteria per universam Ecclesiam diffusa, si Papa conferret, vel commendaret Religioso Beneficium aliquod in alio Monasterio, illius hoc ipso personam transferret, quia unum horum ex altero consequens est. Quia verò ad notitiam translationis Monachorum multùm eruditionis confert caput *Cùm singula*, §. fin. de Præbend. in 6. idèd huc verbatim transferendum duxi: *Prohibemus insuper ne Prioratus, vel Ecclesia, aut administrationes, seu officia unius Monasterii consueta per ejusdem Monachos gubernari, committantur deinceps absque auctoritate Apostolica Sedis alterius Monasterii Monachis gubernanda, nec hactenus commissa dimittantur eisdem, sed per eos ad quos pertinet, liberè ordinentur; cum illis non liceat habere locum in diversis Monasteriis, quorum unum ab alio non dependet; nec aliorum Monasteriorum, nisi canonicè transferantur ad ipsa, Prioratus, Ecclesias, administrationes vel officia gubernare. Qui verò contra prohibitionem præsentem prædicta de cetero alienis Monachis commiserint, vel dimiserint jam commissa, ea vice ordinandi de ipsis sint potestate privati, & de eis per Dioecanos (si exempti non fuerint) alioquin per Sedem Apostolicam ordinetur. Si autem qui ea suscipere, vel suscepta præsumpserunt deinere, reddantur ineligibiles ipso jure.*

CAPUT XXIV.

Utrum Beneficarii, aut Episcopi olim Religiosi, aut alii etiam quilibet Regulares testari possint de fructibus à se perceptis.

I. **A**s esse Religiosis possidere tertii generis peculium, quoad usum fructum, cum dependentia Ordinis, vel Superiorum, de quo possunt aliquatenus inter vivos, ad pias præsertim causas disponere, superius docui. Verumtamen testari nec licitè, nec validè possunt, can. *Quia ingrediens*, 19. q. 3. & authent. *Ingressi*, Cod. de Sacros. Eccles. Neque ullatenus dispensari in his potest, nisi subsit gravis & justa causa; nc